

Zainteresowanie sytuacją na Ukrainie i poczucie zagrożenia

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Po przesileniu w konflikcie zbrojnym na wschodzie Ukrainy i podpisaniu porozumień mińskich w lutym 2015 roku – oznaczających formalne zawieszenie broni – osiągnięto swego rodzaju stabilizację, przynajmniej w wymiarze militarnym. Problemy w regionie nie zostały jednak rozwiązane, a niejednoznaczny status pogranicza w dużym stopniu obciąża i tak skomplikowane położenie naszego wschodniego sąsiada.

Sytuacja na Ukrainie utrzymywała się w pewnym okresie w centrum zainteresowania opinii publicznej w Polsce, z czasem jej miejsce zajęły jednak inne wydarzenia mające bezpośredni wpływ zarówno na wszystkie kraje członkowskie Unii Europejskiej, jak i na sprawy lokalne. Groźba Grexit-u, ataki terrorystyczne i kryzys uchodźczy w Europie oraz wybory prezydenckie i parlamentarne w Polsce spowodowały skupienie uwagi na sprawach polskich i europejskich.

Dokonując podsumowania roku, jedynie trzech na stu ankietowanych¹ wymieniło kryzys na Ukrainie jako najważniejsze dla świata wydarzenie w 2015 roku.

Obecnie większość badanych² (62%) deklaruje, że przynajmniej trochę interesuje się tym, co dzieje się na Ukrainie. Poziom zainteresowania sytuacją za wschodnią granicą jest jednak najniższy spośród notowanych (w kolejnych miesiącach od marca 2014 do lutego 2015 wydarzenia na Ukrainie skupiały uwagę co najmniej 70% badanych). Aktualnie tylko 7% respondentów określa swoje zainteresowanie tą tematyką jako duże (spadek o 5 punktów procentowych w porównaniu z poprzednim pomiarem). Jest to czterokrotnie mniej niż w marcu 2014 roku, po krwawych wydarzeniach na Majdanie w Kijowie i aneksji Krymu przez Rosję.

Jednocześnie częściej niż wcześniej respondenci deklarują brak zainteresowania. Obecnie blisko dwóch na pięciu badanych (37%, wzrost o 7 punktów procentowych) przyznaje, że nie interesuje się sytuacją u naszego wschodniego sąsiada, przy czym 17% ogółu deklaruje całkowity brak zainteresowania.

¹ Zob. komunikat CBOS „Wydarzenie roku 2015 w Polsce i na świecie”, styczeń 2016 (oprac. A. Cybulska, K. Pankowski).

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (309) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganą komputerowo (CAPI) w dniach 3–10 lutego 2016 roku na liczącej 1000 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Czy interesuje się Pan(i) wydarzeniami na Ukrainie czy też nie?	2014										2015		2016
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	II	VI	II
	w procentach												
Tak, bardzo się interesuję	10	28	21	18	14	10	24	27	22	18	17	12	7
Tak, trochę się interesuję	55	60	64	61	57	58	59	61	61	60	59	57	55
Nie, raczej się nie interesuję	16	7	10	13	15	16	8	7	9	12	13	16	20
Nie, w ogóle się nie interesuję	18	5	5	8	13	16	9	5	8	10	11	14	17
Trudno powiedzieć	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Częściej niż pozostali sytuacją za naszą wschodnią granicą interesują się ankietowani z wykształceniem wyższym i mieszkańcy największych miast. W tych grupach co najmniej minimalne zainteresowanie tą tematyką deklaruje po 77% ankietowanych³.

Notowany w badaniach sondażowych reprezentatywnych dla społeczeństwa polskiego spadek zainteresowania Ukrainą znajduje swoje potwierdzenie również w innych źródłach. Liczba wpisów „Ukraina” w wyszukiwarce google.pl w języku polskim w lutym 2016 roku stanowiła jedynie 13% liczby wyszukiwań z marca 2014⁴.

Stosunki polsko-ukraińskie najczęściej określane są jako przeciętne – ani dobre, ani złe. Tak ocenia je mniej więcej połowa badanych (48%). Blisko trzech na dziesięciu (29%) wyraża się pozytywnie o relacjach między państwami, a tylko mniej niż co dziesiąty (8%) uważa, że stosunki ze wschodnim sąsiadem układają się niepoprawnie.

W porównaniu z sytuacją sprzed półtora roku zmniejszył się odsetek respondentów pozytywnie oceniających stosunki polsko-ukraińskie (spadek o 8 punktów procentowych). Zwiększył się natomiast udział opinii ambiwalentnych (o 6 punktów).

Tabela 2

Jak ocenia Pan(i) obecne stosunki polsko-ukraińskie?	Wskazania respondentów według terminów badań					
	VII 2013		VII 2014		II 2016	
	w procentach					
Zdecydowanie dobre	1	21	3	37	1	29
Raczej dobre	20		34		28	
Ani dobre, ani złe	39		43		48	
Raczej złe	13	16	6	7	7	8
Zdecydowanie złe	3		1		1	
Trudno powiedzieć	24		13		14	

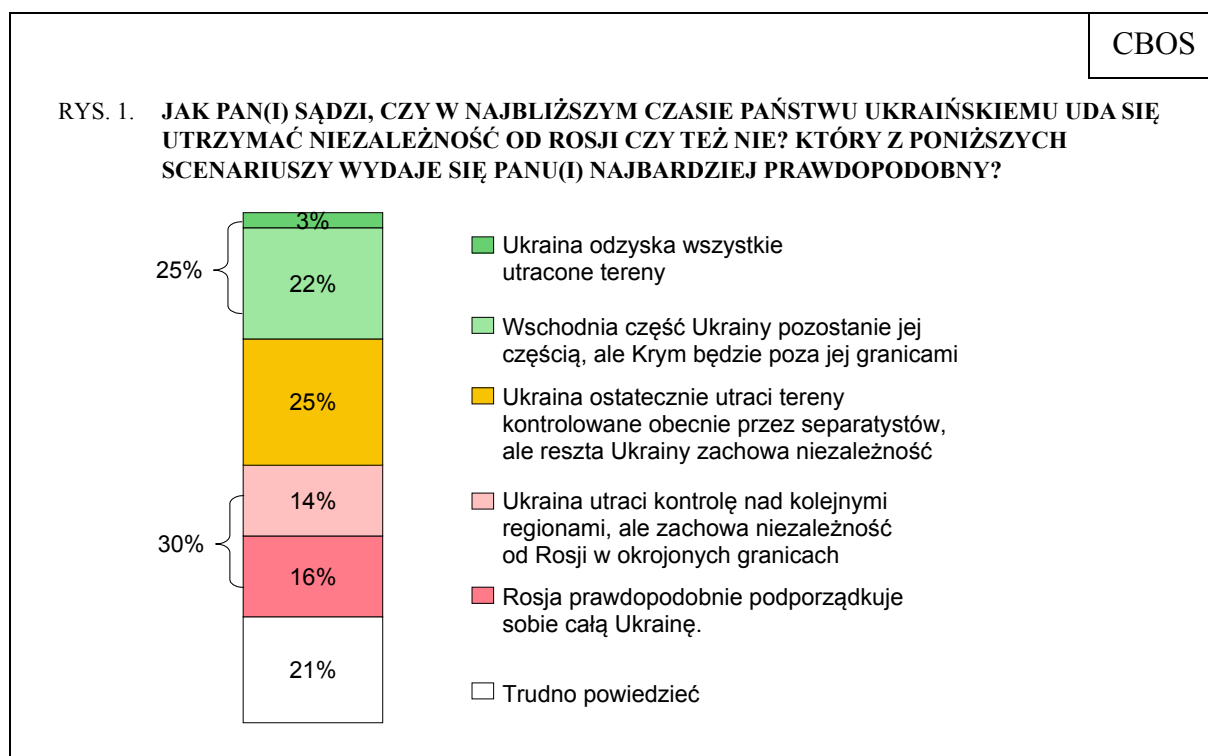
³ Zmienne te mają niski poziom współczynnika V Cramera (< 0,3), jednak związek jest istotny statystycznie (p < 0,01).

⁴ Wykorzystano narzędzie Google Trends.

Nieco lepiej niż pozostali badani stosunki polsko-ukraińskie oceniają respondenci mieszkający w największych miastach (38%), osoby z wykształceniem wyższym (35%) i lepiej sytuowane, zarówno pod względem faktycznych dochodów *per capita* w rodzinie, jak i oceny swojej sytuacji materialnej (odpowiednio 39% i 37%)⁵.

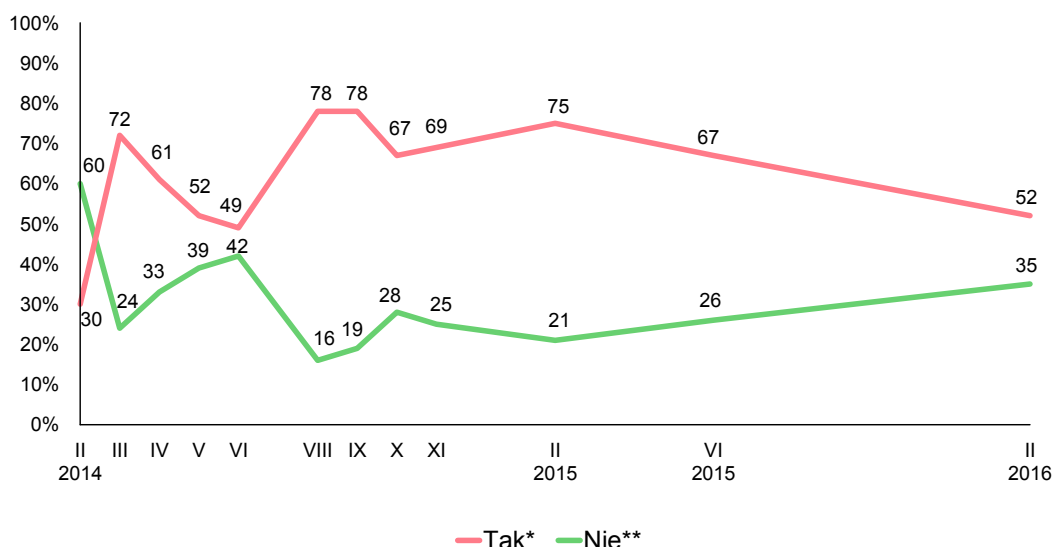
Trzech na dziesięciu respondentów (30%) wyraża opinię, że roszczenia terytorialne Rosji wobec Ukrainy nie zostały jeszcze zaspokojone, a państwo Ukraińskie będzie traciło kolejne terytoria. W tej grupie pogląd, że Rosja podporządkuje sobie całą Ukrainę, jest reprezentowany w zasadzie równie często jak przekonanie, że będzie ona nadal obecna na mapach Europy, choć w bardziej okrojonych granicach (odpowiednio 16% do 14% ogółu badanych).

Co czwarty respondent jest przekonany, że z czasem *status quo* uzyska legitymację formalną, a granice państwa ukraińskiego okrzepną w obecnym kształcie (25%). Ukraina, co prawda, nie odzyska kontrolowanych przez separatystów terytoriów, ale też nie będzie tracić nowych. Nieznacznie rzadziej wyrażana jest opinia o możliwości odzyskania terenów wschodniego pogranicza (bez Krymu) przez Kijów (22%). Jedynie 3% badanych wierzy w możliwość powrotu Ukrainy do granic sprzed konfliktu na wschodzie kraju.

⁵ Zmienne te mają niski poziom współczynnika V Cramera (< 0,3), jednak związek jest istotny statystycznie ($p < 0,05$).

RYS. 2. CZY, PANA(I) ZDANIEM, SYTUACJA NA UKRAINIE ZAGRAŻA BEZPIECZEŃSTWU POLSKI CZY TEŻ NIE?

* Połączono odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”

** Połączono odpowiedzi „zdecydowanie nie” i „raczej nie”

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

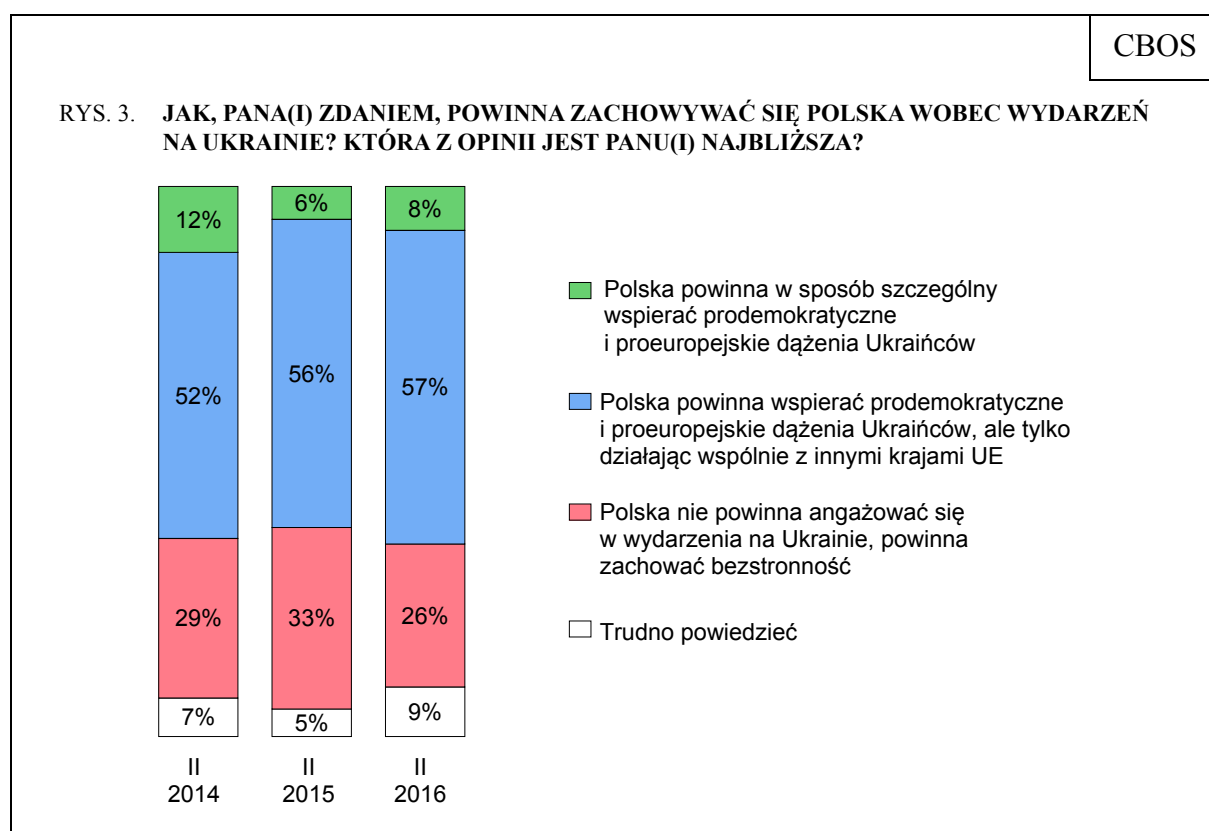
Wśród badanych nadal przeważa przekonanie, że sytuacja na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski. Opinia ta jest jednak wyrażana mniej powszechnie niż podczas poprzedniego badania, w którym pytaliśmy o tę kwestię (czerwiec 2015). Obecnie zagrożenie dla naszego kraju związane z sytuacją na wschodzie dostrzega 52% ankieterowanych (o 15 punktów procentowych mniej niż w czerwcu 2015), a mniej więcej co trzeci respondent (35%) nie uzależnia bezpieczeństwa Polski od sytuacji na Ukrainie (wzrost o 9 punktów). Co ósmy badany nie ma w tej sprawie zdania (12%).

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, sytuacja na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?	Jak Pan(i) sądzi, czy w najbliższym czasie państwu ukraińskiemu uda się utrzymać niezależność od Rosji czy też nie? Który z poniższych scenariuszy wydaje się Panu(i) najbardziej prawdopodobny?				Ogółem
	Ukraina odzyska przynajmniej część terenów	Ukraina ostatecznie utraci tereny kontrolowane obecnie przez separatystów, ale reszta Ukrainy zachowa niezależność	Ukraina straci jeszcze przynajmniej część terenów	Trudno powiedzieć	
	procentowanie w kolumnach				
Tak	49	58	59	38	52
Nie	45	38	36	23	36
Trudno powiedzieć	5	4	5	39	12

Opinie o bezpieczeństwie Polski w kontekście sytuacji na Ukrainie wiążą się w pewnym stopniu z prognozowanym przez respondentów rozwojem sytuacji na wschodzie (V Cramera = 0,43; $p < 0,01$). Ankietowani wyrażający przekonanie, że Ukrainie uda się odzyskać choć część utraconych ziem, rzadziej postrzegają kryzys na wschodzie jako zagrożenie dla Polski (49%), a także częściej przyznają, że nie ma on znaczenia dla bezpieczeństwa naszego kraju (45%). Z kolei badani przekonani, że Ukraina nadal będzie tracić terytoria na rzecz Rosji, częściej są przekonani, że konflikt zagraża bezpieczeństwu Polski (59%).

Opinie dotyczące stanowiska Polski wobec wydarzeń na Ukrainie nie zmieniły się znacząco w porównaniu z sytuacją sprzed roku. Podobnie jak przed dwunastoma miesiącami, większość respondentów uważa, że Polska powinna wspierać państwo ukraińskie, jednak tylko w ramach wyznaczonych przez politykę Unii Europejskiej w tym zakresie (57%). Mniej więcej co czwarty wyraża opinię, że Polska powinna zachować neutralność wobec tego konfliktu (26%, spadek o 7 punktów procentowych), a tylko blisko co dwunasty twierdzi, że państwo polskie powinno wspierać Ukrainę w sposób szczególny.

O tym, że Polska powinna pełnić znaczącą rolę w rozwiązywaniu konfliktu na Ukrainie częściej niż inni przekonani są mieszkańcy największych miast (16%), badani z wykształceniem wyższym (14%) oraz osoby deklarujące poglądy prawicowe (14%). Za powstrzymaniem się od zbytniego zaangażowania opowiadają się natomiast badani z wykształceniem poniżej średniego (34%) i osoby gorzej sytuowane – o najniższych dochodach *per capita* i źle oceniający swoje położenie materialne (odpowiednio 34% i 42%)⁶.

Tabela 4

Jak, Pana(i) zdaniem, powinna zachowywać się Polska wobec wydarzeń na Ukrainie? Która z opinii jest Panu(i) najbliższa?	Jak ocenia Pan(i) obecne stosunki polsko-ukraińskie?				Ogółem
	Dobre	Ani dobre, ani złe	Złe	Trudno powiedzieć	
	procentowanie w kolumnach				
Polska powinna w sposób szczególny wspierać prodemokratyczne i proeuropejskie dążenia Ukraińców	16	5	6	4	9
Polska powinna wspierać prodemokratyczne i proeuropejskie dążenia Ukraińców, ale tylko działając wspólnie z innymi krajami UE	67	62	41	30	57
Polska nie powinna angażować się w wydarzenia na Ukrainie, powinna zachować bezstronność	16	27	47	34	26
Trudno powiedzieć	1	6	6	33	8

Postulowany stopień zaangażowania Polski w rozwiązanie kryzysu na Ukrainie jest po części związany z oceną stosunków polsko-ukraińskich (V Cramera = 0,27; $p < 0,01$). W grupie badanych oceniających je pozytywnie rzadziej wyrażane jest przekonanie, że Polska powinna zachować bierność wobec kryzysu na Ukrainie (16%), częściej zaś prezentowana jest opinia o konieczności wspierania Kijowa w ramach polityki wyznaczonej przez Unię Europejską (67%). Ankietowani zaliczający się do tej grupy częściej uważają też, że Polska powinna pełnić szczególną rolę w rozwiązaniu konfliktu (16%). Badani oceniający stosunki między Polską a jej wschodnim sąsiadem z większym dystansem, najczęściej opowiadają się za nieangażowaniem się w kryzys ukraiński (47%).

⁶ Między omówionymi zmiennymi istnieje związek słaby (V Cramera $< 0,3$), jednak związek jest istotny statystycznie ($p < 0,01$).

Ukraina cały czas boryka się z wieloma problemami w wymiarze politycznym, gospodarczym i szeroko pojmowanej polityki bezpieczeństwa. Te kwestie wydają się jednak już mniej zajmujące dla opinii społecznej. Deklarowane zainteresowanie sytuacją na Ukrainie choć nadal wysokie, zmniejsza się i staje coraz bardziej powierzchowne. Tylko co czternasty respondent przyznaje, że śledzi informacje na temat sytuacji na wschodzie ze szczególną uwagą.

Badani nie wierzą w możliwość odzyskania utraconych przez Ukrainę terytoriów w całości, częściej spodziewają się utraty kolejnych terenów przez naszego wschodniego sąsiada lub usankcjonowania obecnego *status quo*. Jednocześnie nadal ponad połowa ankietowanych uznaje brak stabilności za naszą wschodnią granicą za czynnik zagrażający bezpieczeństwu Polski.

Stosunki polsko-ukraińskie najczęściej oceniane są ambiwalentnie, jednak respondenci blisko czterokrotnie częściej skłonni są uznawać je za poprawne, niż wyrażać opinię przeciwną. Większość ankietowanych opowiada się za wspieraniem Ukrainy, dominuje jednak pogląd, że należy robić to tylko w ramach wyznaczonych przez wspólną politykę Unii Europejskiej.

Opracował
Marcin HERRMANN

Tabela 1

		Czy interesuje się Pan(i) wydarzeniami na Ukrainie czy też nie?					Liczba osób
		Tak, bardzo się interesuję	Tak, trochę się interesuję	Nie, raczej się nie interesuję	Nie, w ogóle się nie interesuję	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		7	55	20	17	0	999
Płeć	Mężczyźni	9	57	21	12	1	475
	Kobiety	5	53	20	22		524
Wiek	18–24 lata	7	49	26	16	2	103
	25–34	4	56	18	22		190
	35–44	6	55	21	16	1	182
	45–54	8	58	21	12		148
	55–64	9	56	17	18		176
	65 lat i więcej	8	55	20	17		201
Miejsce zamieszkania	Wieś	5	49	23	23	0	400
	Miasto do 19 999	11	62	19	8	1	129
	20 000 – 99 999	7	57	17	19		215
	100 000 – 499 999	6	56	23	13	1	156
	500 000 i więcej mieszk.	9	68	15	7		99
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	3	43	21	31	1	203
	Zasadnicze zawodowe	7	50	21	21		245
	Średnie	9	55	22	13	0	301
	Wyższe	7	70	16	7		250
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	9	66	20	5		127
	Średni personel, technicy	16	67	14	4		40
	Pracownicy adm.-biurowi	3	67	14	16		59
	Pracownicy usług	8	51	28	13		59
	Robotnicy wykwalifikowani	4	55	21	19	1	119
	Robotnicy niewykwalifik.	4	42	33	21		61
	Rolnicy	3	57	20	20		29
	Pracujący na własny rach.	13	65	12	10		43
	Bezrobotni	2	39	20	38	1	65
	Emeryci	8	54	19	19		233
	Renciści	8	46	17	29		52
	Uczniowie i studenci	9	53	27	9	2	58
	Gospodynie domowe i inni	5	57	16	22		55
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	9	64	18	9		137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	9	56	22	12		104
	sekt. prywat. poza rolnict.	6	57	21	14	1	268
	prywatnym gosp. rolnym	3	57	17	22		33
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	3	44	24	28	1	126
	Od 650 do 999 zł	7	54	21	18		146
	Od 1000 do 1399 zł	8	57	20	15		196
	Od 1400 zł do 1999 zł	9	60	20	12		132
	2000 zł i więcej	11	63	19	6	1	165
Ocena własnych war. mater.	Złe	4	50	21	25		88
	Średnie	6	53	21	19	1	432
	Dobre	8	58	20	14	0	479
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	15	53	20	12		61
	Raz w tygodniu	6	57	19	17	0	444
	1–2 razy w miesiącu	8	58	19	15		163
	Kilka razy w roku	6	52	22	19	1	194
	W ogóle nie uczestniczy	5	51	23	20	1	132
Poglądy polityczne	Lewica	8	64	17	11		162
	Centrum	8	57	20	15		244
	Prawica	11	64	18	7	1	294
	Trudno powiedzieć	1	41	25	33	0	300

Tabela 2

		Jak ocenia Pan(i) obecne stosunki polsko-ukraińskie?				Liczba osób
		Dobre	Ani dobre, ani złe	Złe	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		29	48	8	14	998
Płeć	Mężczyźni	35	46	10	9	475
	Kobiety	25	50	7	18	522
Wiek	18–24 lata	32	47	3	19	103
	25–34	31	45	7	17	188
	35–44	32	46	9	13	182
	45–54	32	47	8	13	148
	55–64	28	49	11	12	175
	65 lat i więcej	23	55	11	11	201
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	47	12	16	399
	Miasto do 19 999	34	51	6	9	128
	20 000 – 99 999	30	47	8	15	216
	100 000 – 499 999	29	54	5	12	156
	500 000 i więcej mieszk.	38	45	6	11	99
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	21	47	9	23	203
	Zasadnicze zawodowe	27	48	12	14	244
	Średnie	32	50	6	11	302
	Wyższe	35	47	8	9	249
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	35	47	9	9	127
	Średni personel, technicy	37	54	7	2	40
	Pracownicy adm.-biurowi	37	48	6	8	58
	Pracownicy usług	38	40	3	19	59
	Robotnicy wykwalifikowani	28	48	8	16	119
	Robotnicy niewykwalifik.	27	44	6	24	61
	Rolnicy	25	46	15	15	29
	Pracujący na własny rach.	41	39	4	16	43
	Bezrobotni	21	42	13	25	65
	Emeryci	24	53	11	11	231
	Renciści	36	40	11	13	52
	Uczniowie i studenci	32	51	1	16	58
	Gospodynie domowe i inni	17	64	9	10	55
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	36	48	6	11	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	40	35	6	19	104
	sekt. pryw. poza rolnict.	31	48	8	13	267
	prywatnym gosp. rolnym	20	54	18	8	33
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	23	47	12	18	126
	Od 650 do 999 zł	27	50	8	16	146
	Od 1000 do 1399 zł	31	49	6	14	196
	Od 1400 zł do 1999 zł	30	55	7	8	132
	2000 zł i więcej	39	44	10	8	163
Ocena własnych war. mater.	Złe	27	39	14	20	88
	Średnie	22	57	7	15	431
	Dobre	37	43	9	12	478
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	50	43	4	3	60
	Raz w tygodniu	29	50	8	13	444
	1–2 razy w miesiącu	26	54	10	10	163
	Kilka razy w roku	28	45	10	16	194
	W ogóle nie uczestniczy	29	44	7	20	132
Poglądy polityczne	Lewica	39	47	7	7	161
	Centrum	30	53	7	11	244
	Prawica	35	49	9	7	294
	Trudno powiedzieć	18	46	11	26	298

Tabela 3

		Jak Pan(i) sądzi, czy w najbliższym czasie państwu ukraińskiemu uda się utrzymać niezależność od Rosji czy też nie? Który z poniższych scenariuszy wydaje się Panu(i) najbardziej prawdopodobny?					Liczba osób	
		Ukraina odzyska wszystkie utracone tereny	Wschodnia część Ukrainy pozostanie jej częścią, ale Krym będzie poza jej granicami	Ukraina ostatecznie utraci tereny kontrolowane obecnie przez separatystów, ale reszta Ukrainy zachowa niezależność	Ukraina utraci kontrolę nad kolejnymi regionami, ale zachowa niezależność od Rosji w okrojonych granicach	Rosja prawdopodobnie podporządkuje sobie całą Ukrainę		Trudno powiedzieć
		%	%	%	%	%		
Ogółem		3	21	25	14	16	21	994
Płeć	Mężczyźni	3	26	28	14	15	15	474
	Kobiety	2	17	22	15	17	27	520
Wiek	18–24 lata	7	25	19	18	15	16	103
	25–34	2	17	31	16	13	21	188
	35–44	3	24	22	15	19	18	181
	45–54	1	21	31	13	15	20	147
	55–64	4	26	24	11	14	21	174
	65 lat i więcej	2	19	22	13	18	27	201
Miejsce zamieszkania	Wieś	3	20	23	10	21	23	400
	Miasto do 19 999	3	27	27	13	10	19	129
	20 000 – 99 999	1	20	23	20	13	23	212
	100 000 – 499 999	5	21	21	15	17	21	154
	500 000 i więcej mieszk.	1	24	37	16	9	12	99
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	5	17	13	10	25	30	203
	Zasadnicze zawodowe	2	18	21	12	16	30	242
	Średnie	3	24	26	16	15	16	299
	Wyższe	1	25	36	18	10	10	250
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	0	27	39	16	7	10	127
	Średni personel, technicy	4	33	35	14	9	5	40
	Pracownicy adm.-biurowi	2	21	24	16	19	17	59
	Pracownicy usług	2	20	29	8	20	21	57
	Robotnicy wykwalifikowani	3	29	22	10	17	19	119
	Robotnicy niewykwalifik.	2	17	19	9	15	37	61
	Rolnicy		15	42	20	11	12	29
	Pracujący na własny rach.	4	21	28	15	18	14	42
	Bezrobotni	3	12	11	18	20	36	65
	Emeryci	1	20	23	13	18	26	232
	Renciści	11	25	14	14	16	20	52
	Uczniowie i studenci	7	19	22	25	15	11	57
	Gospodynie domowe i inni	4	15	19	17	18	28	55
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	2	28	27	18	11	13
spółce właścicieli prywatnych i państwa		1	20	41	9	12	16	104
sekt. pryw. poza rolnict.		3	25	25	11	17	20	266
prywatnym gosp. rolnym			23	37	15	6	19	33
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	6	16	22	14	13	30	124
	Od 650 do 999 zł	2	19	18	14	19	27	146
	Od 1000 do 1399 zł	3	22	22	11	19	23	196
	Od 1400 zł do 1999 zł	1	26	26	15	14	17	132
	2000 zł i więcej	2	27	39	14	9	8	165
Ocena własnych war. mater.	Złe	1	18	16	11	18	35	88
	Średnie	2	21	24	14	15	24	429
	Dobre	3	23	27	15	17	16	477
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	3	27	29	13	11	16	61
	Raz w tygodniu	2	21	25	13	16	23	442
	1–2 razy w miesiącu	6	22	26	15	14	17	162
	Kilka razy w roku	1	23	22	18	16	20	192
	W ogóle nie uczestniczy	4	19	26	13	19	20	132
Poglądy polityczne	Lewica	1	21	33	18	17	10	161
	Centrum	3	21	25	17	15	18	244
	Prawica	2	26	31	14	14	13	293
	Trudno powiedzieć	4	17	14	9	18	37	296

Tabela 4

		Jak, Pana(i) zdaniem, powinna zachowywać się Polska wobec wydarzeń na Ukrainie? Która z opinii jest Panu(i) najbliższa?				Liczba osób
		Polska powinna w sposób szczególnie wspierać prodemokratyczne i proeuropejskie dążenia Ukraińców	Polska powinna wspierać prodemokratyczne i proeuropejskie dążenia Ukraińców, ale tylko działając wspólnie z innymi krajami UE	Polska nie powinna angażować się w wydarzenia na Ukrainie, powinna zachować bezstronność	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		8	57	26	8	996
Płeć	Mężczyźni	9	59	28	5	475
	Kobiety	8	56	25	11	521
Wiek	18–24 lata	9	58	28	6	103
	25–34	11	54	28	7	188
	35–44	9	61	23	6	181
	45–54	9	58	24	8	148
	55–64	9	57	26	8	175
	65 lat i więcej	5	56	27	12	201
Miejsce zamieszkania	Wieś	7	53	31	10	400
	Miasto do 19 999	6	61	22	12	129
	20 000 – 99 999	8	56	30	7	214
	100 000 – 499 999	11	65	17	7	154
	500 000 i więcej mieszk.	16	63	20	1	99
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	7	45	33	15	203
	Zasadnicze zawodowe	5	52	34	9	243
	Średnie	8	65	20	7	300
	Wyższe	14	63	20	4	250
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	13	70	15	3	127
	Średni personel, technicy	14	66	14	7	40
	Pracownicy adm.-biurowi	8	63	23	6	59
	Pracownicy usług	12	60	22	6	57
	Robotnicy wykwalifikowani	8	52	35	5	119
	Robotnicy niewykwalifik.	5	41	40	14	61
	Rolnicy		56	32	12	29
	Pracujący na własny rach.	11	76	14		43
	Bezrobotni	14	43	29	14	65
	Emeryci	6	55	28	11	233
	Renciści	5	53	34	9	52
	Uczniowie i studenci	9	62	22	6	57
	Gospodynie domowe i inni	6	56	26	12	55
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	11	63	19	7	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	7	68	16	9	104
	sekt. pryw. poza rolnict.	11	56	29	4	267
	prywatnym gosp. rolnym		51	41	9	33
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	5	51	34	10	124
	Od 650 do 999 zł	6	60	23	12	146
	Od 1000 do 1399 zł	7	58	29	6	196
	Od 1400 zł do 1999 zł	12	62	18	7	132
	2000 zł i więcej	12	66	18	3	165
Ocena własnych war. mater.	Złe	7	41	42	10	88
	Średnie	7	54	29	10	430
	Dobre	10	63	20	6	478
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	11	55	25	9	61
	Raz w tygodniu	7	61	23	10	443
	1–2 razy w miesiącu	9	60	26	5	163
	Kilka razy w roku	9	53	30	8	192
	W ogóle nie uczestniczy	12	49	31	8	132
Poglądy polityczne	Lewica	9	66	24	2	162
	Centrum	5	66	22	7	244
	Prawica	14	58	23	5	293
	Trudno powiedzieć	6	45	34	15	297

Tabela 5

		Czy, Pana(i) zdaniem, sytuacja na Ukrainie zagraża bezpieczeństwu Polski czy też nie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		52	36	12	999
Płeć	Mężczyźni	49	44	7	475
	Kobiety	55	29	17	524
Wiek	18–24 lata	54	37	9	103
	25–34	46	41	13	190
	35–44	52	38	9	182
	45–54	49	40	11	148
	55–64	55	32	13	176
	65 lat i więcej	56	29	14	201
Miejsce zamieszkania	Wieś	54	32	13	400
	Miasto do 19 999	54	35	11	129
	20 000 – 99 999	53	35	11	215
	100 000 – 499 999	51	39	10	156
	500 000 i więcej mieszk.	42	48	10	99
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	51	30	18	203
	Zasadnicze zawodowe	56	33	12	245
	Średnie	52	37	11	301
	Wyższe	50	42	8	250
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	42	49	9	127
	Średni personel, technicy	49	43	7	40
	Pracownicy adm.-biurowi	49	43	8	59
	Pracownicy usług	56	37	7	59
	Robotnicy wykwalifikowani	51	41	8	119
	Robotnicy niewykwalifik.	49	38	13	61
	Rolnicy	48	40	12	29
	Pracujący na własny rach.	66	34		43
	Bezrobotni	43	36	20	65
	Emeryci	55	28	16	233
	Renciści	59	26	14	52
	Uczniowie i studenci	54	35	12	58
	Gospodynie domowe i inni	62	21	18	55
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	47	45	9
spółce właścicieli prywatnych i państwa		49	42	10	104
sekt. prywat. poza rolnict.		53	41	6	268
prywatnym gosp. rolnym		39	51	10	33
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	58	30	13	126
	Od 650 do 999 zł	49	36	15	146
	Od 1000 do 1399 zł	57	35	9	196
	Od 1400 zł do 1999 zł	50	41	9	132
	2000 zł i więcej	54	42	5	165
Ocena własnych war. mater.	Złe	62	20	18	88
	Średnie	53	33	14	432
	Dobre	50	41	9	479
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	58	35	7	61
	Raz w tygodniu	56	30	13	444
	1–2 razy w miesiącu	47	42	11	163
	Kilka razy w roku	50	43	7	194
	W ogóle nie uczestniczy	44	38	18	132
Poglądy polityczne	Lewica	42	49	9	162
	Centrum	56	36	9	244
	Prawica	60	32	8	294
	Trudno powiedzieć	47	32	20	300